

Andelko Domazet
KRATKE PROPOVIJEDI

487
Služba Božja 4 | 10.

2. NEDJELJA: ZNATI, VJEROVATI, ISKUŠATI (lv 1, 29-34)

Ljudi se danas rado pozivaju na vlastito 'iskustvo'. Ne žele jednostavno pasivno primiti ili preuzeti određene vrijednote ili religiozno iskustvo, kao gotovo knjiško, teoretsko učenje ili znanje. Ono što vrijedi jest *subjektivna uvjerljivost*. Nešto može postati važno za mene tek kroz susret i svakidašnje iskustvo. Mnogi će mladi otvoreno priznati da im je kršćanstvo kakvo susreću po crkvama nekako *odvojeno od života*. Tu se misli prvenstveno na dosadu koja se javlja na svetim misama. Ta dosada dolazi iz toga što ljudi stvarno misle da na misi ne dobivaju ništa što bi mogli upotrijebiti. Ili nisu svjesni toga što dobivaju.

Da bismo nadišli 'deficit' tradicionalnog kršćanskoga življenja vjere, pred nama je zadatak *pounutrašnjenja* kršćanske poruke. Naši suvremenici vole reći: *Daj da iskusim, i povjerovat ću!* Ivan Krstitelj u današnjem evanđelju kaže: "Ja sam to vidio i svjedočim: on je Sin Božji".

Jedan od razloga za manjak iskustvene dimenzije vjere leži u iskrivljenom shvaćanju odnosa između znanja, vjere i iskustva. Naime, često se zna reći: 'Ne znam, ali vjerujem'. Vjerovati znači ne znati nešto baš točno. Ako takvo poimanje vjere primijenimo sada na vjerske istine, tada bi to izgledalo po prilici ovako: znam da Isus spašava i oslobađa, ozdravlja i oprašta krivnju. Svake nedjelje slušamo evanđeoske izvještaje o tome da su bolesni u susretu s njim opet progledali, čuli, progovorili ili prohodali; da su opterećeni našli olakšanje u Isusovoj blizini, a isključeni opet

zajedništvo... Sve to znamo, ali to znanje nije postalo naše čvrsto osvjedočenje, duboko osobno iskustvo. *Znanje o otkupljenju* nije se spustilo iz glave u srce, nije ušlo u naše tijelo i krv. Mnogi među nama ne osjećaju Isusovu iscjeljujuću nazočnost, trpe velike bolove, osjećaju se potišteni, opterećeni, pognuti, nipošto oslobođeni i uspravljeni.

Mi znamo da smo otkupljeni, ali slabo vjerujemo, jer nismo to iskustveno doživjeli. Kada čovjek iskustveno doživi da, primjerice, čitanje i slušanje Isusove povijesti unosi tračak nade u njegov život, da se osjeća bolje i snažnije kada u molitvi podijeli s Bogom vlastite brige i jadikovke, strahove i bojazni, tek tada iskustveno zna da slavljenje službe Božje u zajednici vjernika obnavlja snage za predstojeće dane, pa i onda kada se vanjske okolnosti nisu promijenile. Ukratko, čovjek tada osjeća na svojoj koži trag obećanoga otkupljenja i oslobođenja... Sve to treba egzistencijalno iskusiti, osjetiti, doživjeti, iskušati.

Svako euharistijsko slavlje prigoda je da se znanje o otkupljenju osobno iskuša i doživi u zajednici vjernika. Tada svjedočanstvo Ivana Krstitelja u današnjemu evanđelju - 'Evo Jaganjca Božjega koji odnosi grijehе svijeta!' – postaje i naše osobno iskustvo.

3. NEDJELJA: MUDROST RIBARA (Mt 4, 12-23)

Zašto su ribari Šimun i Andrija, Jakov i Ivan bili prvi koje je Isus pozvao? Odgovor bi mogao glasiti: 'Ribari traže ribe ondje gdje se one nalaze!' Zbog toga oni ne idu uvijek istim putem, nego traže nova mjesta za ulov. Mudrost ribara može se opisati kao osjećaj za dinamiku, za promjenjivost života; sumnjičavost prema uhodanim rutama, tankočutnost za nove mogućnosti i nove putove.

Kada čitamo novozavjetne tekstove, Evanđelja, Djela apostolska, Pavlove poslanice, možemo prepoznati u njima na djelu mudrost ribara. Tako ona, primjerice, progovara na prvom saboru u Jeruzalemu (usp. Dj 15, 1-35) kada ribari Petar, Jakov shvaćaju da je evanđelje namijenjeno svim ljudima, a ne samo židovima i napuštaju tradicionalne predodžbe o obrezanju. Ili, u primjeru biranja sedmorice đakona (usp. Dj 6, 1-7) kada

shvaćaju da dotadašnje strukture dušobrižništva nisu više dovoljne, i da se trebaju na novi način organizirati.

Ako pogledamo stanje u današnjoj Crkvi i u kršćanskim zajednicama, vidimo da opisana mudrost ribara, to jest otvorenost, spremnost na rizik, traganje za novim oblicima evangelizacije, nije uvijek vidljiva. Ono što danas trebamo jesu novi pristupi poruci evanđelja, tako da kršćanska vjera i duhovnost bude egzistencijalna, tako da vjernici laici svoje talente i sposobnosti ulože u izgrađivanje zajednice vjernika. Ili, slikovito rečeno, da se ne brinemo samo za ribu koja je već u akvariju, nego budemo ribari ljudskih duša koje su se udaljile od evanđelja, da spoznamo kako uhodani putovi dušobrižništva ne uspijevaju ljude dohvatiti i pokrenuti na promjenu, i da trebamo tražiti nove putove do ljudi našega vremena.

Ono što trebamo jest Crkva koja je kao cjelina prožeta mudročću ribara i koja je spremna odvažiti se na novo, Crkva koja se ne drži grčevito samo onoga što je nekoć bilo ispravno i dobro; da tražimo ljude ondje gdje oni jesu, žive, rade i zabavljaju se; da progovorimo novim jezikom vjere koji je kadar probuditi u ljudima zaspale čežnje i nade; da imamo hrabrosti preispitati u kojoj su mjeri postojeće norme i strukture Crkve i 'ljudske predaje' u njoj stvarno u dosluhu s Isusovim duhom.

Možda nam se čini da je sve to jedna velika i neostvariva želja, ali odvažnost prvih učenika-ribara poziva nas da budemo ribari duša, da riskiramo a ne samo asfaltiramo, to jest hodimo uhodanim pastoralnim putovima.

4. NEDJELJA: BOLNA BLAŽENSTVA (Mt 5, 1-12)

Rečeno nam je da su sretni oni koji su krotki, koji plaču, koji su milostivi i čista srca. Ljudi smatraju da su sretni oni koji su bogati i moćni. Ili Isusa nismo više u stanju razumjeti ili su naša srca još uvijek premalena za njegovu poruku? Isusova blaženstva se odbacuj kao "čudnovate želje vezane uz poniznost i mirotvorstvo" (Ch. Hitchens).

Isusova blaženstva jezgra su kršćanske vjere već dvije tisuće godina. Njima započinje Isusov Govor na gori. U nekim suvremenim tumačenjima blaženstva se prevode i shvaćaju kao neka vrsta 'čestitke' siromašnima, ožalošćenima, nenasilnima,

gladnima, progonjenima, itd. Međutim, za mnoge ljude ona su povod za pitanja kao što su: Zašto siromašni ostaju siromašni, gladni se neće nasititi a progonjeni su i dalje progonjeni? Vrijede li ta velika obećanja samo kao onostrana utjehu, to jest kao obećanje da nas čeka bolja sudbina na onoj strani?

Nije lako odgovoriti na pitanje zla i patnje u svijetu. Jedan pokušaj odgovora polazi od predodžbe da je Bog u sebi čista i bezuvjetna ljubav. Ako je Božja moć istovjetna njegovoj ljubavi, tada ne može nasilno postupati prema ljudima, tada ne može uništiti sve one koji danas druge ožalošćuju, tada ne može ukloniti iz svijeta sve one koji drugima nanose nepravdu, tada ne može ukloniti one koji druge iskorištavaju i izgladnjuju.

Ako Božja moć jest jedino i samo njegova ljubav, tada je sam moćni Bog ondje nemoćan gdje nailazi na neljubav, nasilje, potlačenost i odbijanje. Sve to znači da mi ljudi imamo ogromnu odgovornost za život, jedni za druge, za sudbinu zemlje, društva i da blaženstva pozivaju da se konkretno zauzmemo kako bi gladni bili nahranjeni, ožalošćeni utješeni, progonjeni zbog pravednosti rehabilitirani, mirotvorci podržani, blagi i nenasilni zaštićeni. Bolno je uočiti kako se u kršćanskim zajednicama Isusova blaženstva najčešće ignoriraju i kako se tako malo može osjetiti nešto od novoga Božjega svijeta kojega je Isus navijestio svojim riječima i pokazao primjerom svoga života.

Svatko od vjernika koji se okupljaju na nedjeljnu euharistiju može živjeti Isusova blaženstva u svakidašnjici tako što će onima s kojima živi biti dobra i topla riječ, ohrabrujući pogled ili umirujuća ruka na ramenu. Odlučujuće je da se stvara takvo ozračje u kršćanskim zajednicama u kojima može iznutra, poput gorušičina zrna, rasti i razvijati se kraljevstvo Božje, novi Božji svijet, zajedništvo ljudi i Boga. Svima nam je poći u školu Isusovih blaženstava da bismo naučili ne stavljati pod nos drugima samo njihove slabosti i pogrješke nastojeći na silu ih promijeniti; da bismo velikodušno stavili na raspolaganje svoje slobodno vrijeme onima koji nas trebaju; da bismo znali nasmijati se i na vlastiti račun, a ne uvijek biti smrtno ozbiljni; da bismo slobodno izražavali svoje osjećaje, a ne da budemo emocionalno hladni jedni prema drugima, itd.

Takav iskreni i srdačni međusobni odnos vjernika snažno je svjedočanstvo pred ljudima u današnjemu svijetu. Tada se ispunjavaju Isusove riječi o tome da smo mi kršćani sol zemlje i svjetlo svijeta.

5. NEDJELJA: 'NESLANI' KRŠĆANI (Mt 5, 13-16)

Često se čuje prigovor na račun kršćanstva kako ono nije promijenilo svijet, ljude, povijest. Iako se 2000 godina propovijedalo, svijet nije postao bolje mjesto. Toliko je u svijetu i među kršćanima zla, sebičnosti, licemjerja i nasilja. Možda nam u pokušaju odgovora na izrečenu kritiku može poslužiti slika sapuna. Sapun ničemu ne služi, ako ga se ne primijeni. Ako ostaje zapakiran, ostaje bez učinka. Isto tako, veli Isus, ako se sol ne pomiješa s hranom ili zbog lošega mjesta čuvanja obljutavi, gubi svoj okus. Ako se svjetlo prikrije, nije nikomu od pomoći.

Kršćanska vjera u sebi nosi snagu promjene. Isus kaže u današnjem evanđelju: *«Vi ste sol zemlje!»* Vi kršćani imate mogućnost ljudima pomoći da steknu ukus za dobar i ispunjen život. Vi kršćani imate potencijal nade koji može spriječiti lijenost i tromost duha, rezignaciju ljudi. Vi kršćani imate priliku zasoliti neukusnu juhu ravnodušnosti.

Vjera, ona istinska, vjera srca, a ne usana, uvijek u sebi nosi snagu svjetla. *«Vi ste svjetlo svijeta!»* Vi biste, kršćani, mogli osvijetliti tamu tolike tuge i osamljenosti u svijetu. Vi biste, kršćani, mogli biti svjetionici ispravnog životnog usmjerenja posred opće dezorijentiranosti. Vi biste, kršćani, mogli u hladni svijet unijeti ozračje srdačnosti, topline i zaštićenosti.

Dakle, ne ovisi o kršćanskoj vjeri, nego o nama, jer je bit vjere da ona daje okus i da rasvjetljuje život. Zašto onda uobičajena slika Crkve i današnjih kršćana tako odudara od onoga što bi oni ustvari trebali biti u svijetu? Zato što je Isusova oslobađajuća poruka često upakirana u suviše propise i zakone, a radost vjere pretvorila se u moraliziranje i kuknjavu nad zlim svijetom. Zašto toliko zamračivanja svjetla vjere među nama? Zašto mnogi kršćani sakrivaju talente koje im je Bog dao? Zašto smo zaboravili ono što vjera konkretno čini, to jest prakticiranje vjere? Zašto nam nedostaje pozitivno zračenje? Kršćanski pisac Bernanos jednom se zapitao: "Kršćani, gdje (kamo) ste sakrili milost?"

Čini se da mi kršćani više ne shvaćamo ozbiljno zadaću da budemo sol zemlje i svjetlo svijeta. Izgubili smo povjerenje u snagu naše vjere, zapleli se u crkvene probleme i zaboravili da smo poslani svijetu. Sol bez okusa u sebi je proturječje.

Skriveno svjetlo nikomu ne koristi. Tko svoj sapun ne raspakira i ne primijeni, ne može biti sasvim čist. Tko se zadovoljava minimumom, slegnut će rezignirano ramenima i pomisliti da se ionako ništa ne da učiniti. Istinski nasljedovatelji Krista ne mire se sa stanjem svijeta, nego vjeruju da se uvijek nešto može napraviti. Istinski Kristovi učenici ne proklinju tamu svijeta, nego donose zrnce životne radosti, i pale tračak nade i optimizma među ljudima.

6. NEDJELJA: *DUĆAN ISTINE I PROPOVIJED NA GORI*
(Mt 5, 17-37)

“Neki je čovjek šetao malenim uličicama grada. Imao je vremena i zato bi zastajao pred svakim izlogom, pred svakom trgovinom, na svakom trgu. Kada je skrenuo za jedan ugao, iznenada se našao pred skromnim dućanom s tendom bez ikakva natpisa. Znatizeljan, odluči ući unutra... Unutra se vidio samo pult na kojemu je stajala tabla s rukom pisanim natpisom: *Dućan istine*. Čovjek je bio iznenađen. Prišao je gospođici koja je stajala za pultom i upitao je: ‘Oprostite, ovo je dućan istine?’ ‘Da, gospodine. Kakvu istinu tražite? Djelomičnu istinu, relativnu istinu, statističku istinu, potpunu istinu?’ ‘Potpunu istinu’, odgovorio je muškarac bez razmišljanja. ‘*Toliko sam umoran od laži i krivotvorenja*’, pomislio je. ‘Ne želim više generalizacija ni opravdanja, laži ni prijevara’. ‘Čistu istinu!’, želim. ‘Dobro, gospodine. Ali, oprostite, znate li koja je cijena?’ ‘Ne. Koja je?’ ‘Ako je kupite’, rekla mu je, ‘cijena je da više nikada nećete biti mirni!’ (Anthony de Mello)

Ova priča na zgodan način ukazuje na to da iz nedjelje u nedjelju slušamo Isusov govor na gori koji nas suočava s čitavom Isusovom istinom. Rečenice koje je Matej sakupio i sastavio u obliku velikoga govora predstavljaju srž kršćanske poruke, Isusov životni program, izvornu poruku naše vjere. Sa svojim ‘a ja vam kažem’ Isus je izazvao ondašnje službene predstavnike vjerske i civilne vlasti. Cijena koju je Isus morao platiti za svoju istinu bila je velika. Isus donosi novo motrište, novu perspektivu koja u prvi plan stavlja pravednost, a ne formalno ispunjenje zakona, koja propitkuje ono što je nužno potrebno, a ne samo ono što je dopušteno, koja ističe da se ne zaustavljamo samo na vidljivom, nego da je odlučujuća nakana, to jest da

izvanjske čine i obrede trebaju uvijek pratiti misli i osjećaji u našem srcu. Isusova istina poziva na obraćenje, upravo ondje gdje se ljudska djela skrivaju i začinju, u ljudskom srcu. Bog očekuje mnogo više od nas u životu, a ne samo da sačuvamo neuprljane bijele haljine. Cijena je uvijek «sveti nemir», budna savjest, preuzimanje odgovornosti, suočavanje sa zlom.

“Čovjekovim su leđima prošli trnci. Nikad nije ni pomišljao da je cijena toliko velika. «Hvala, hvala... Oprostite, promučao je...» Okrenuo se i izašao iz dućana. Osjećao se pomalo tužan kad je shvatio da još nije spreman za potpunu istinu, da mu treba još nekoliko laži, nekoliko mitova i idealizacija, nekoliko opravdanja kako se ne bi morao susresti sa sobom... *Možda poslije, pomislio je.*”

Tako završava ova priča. Kako se mi osjećamo u suočavanju s Isusovom istinom? Možemo li se barem ražalostiti zato što još uvijek nismo spremni nasljedovati Krista? Kršćani bez Krista? Kršćani koji to više nisu...

7. NEDJELJA: ČEKIĆ I ODRICANJE OD NASILJA (Mt 5, 38-48)

“Neki čovjek htio objesiti sliku na zid. Imao je čavao, ali nije imao čekić. Susjed je imao. Zaključio naš čovjek pokucati na susjedova vrata i posuditi čekić. No, tada ga spopade sumnja: «Što, ako mi susjed ne bude htio posuditi čekić? Jučer je prošao pokraj mene i jedva da me je pozdravio. Možda se žurio. A možda je ubrzao namjerno jer ima nešto protiv mene? Što? Ništa mu nisam učinio. On je sebi nešto umislio. Kada bi netko od mene tražio alat, ja bih mu odmah posudio. A zašto on ne želi? Kako netko može tako malu uslugu uskratiti? Takvi tipovi kao moj susjed zagorče drugima život. I onda još umisli sebi kao da sam ja ovisan o njemu. Samo zato što on ima čekić. E sada mi je stvarno dosta.» – I iziđe iz stana, pozvoni na susjedova vrata, susjed otvori vrata, i prije nego li je susjed mogao izustiti «Dobar dan», naš čovjek se na njega izdere: «Ne treba mi tvoj čekić, klipane bezobrazni!» (Paul Watzlawik)

Velike i dojmljive Isusove riječi iz Govora na gori i mala, pomalo komična, svakidašnja priča. Kako to povezati? Je li to što je Isus zahtijevao upućeno samo nekolicini «religioznih profesionalaca», ali ne i običnim ljudima? Jesu li zahtjevi Govora

na gori ostvarivi ili se pak radi o utopijskim željama? Može li se voditi politika načelima iz Govora na gori?

Prisjetimo se nekih primjera nenasilnog otpora, kao što je to Martin Luther King ili mirna promjena vlasti devedesetih godina prošlog stoljeća u nekim zemljama istočne Evrope. Odlučujuće pitanje glasi: mogu li Isusove riječi živjeti u mojoj svakidašnjici? Je li Crkva odnosno zajednica vjernika uspijeva slijediti Isusov program? Uspijevaju li kršćani pronaći «treći put» između rezignacije i vraćanja istom mjerom, to jest put nenasilnog otpora nepravdi i tlačenju?

494

Kršćani ne bi smjeli olako otkloniti Isusove zahtjeve iz Govora na gori. Tvrditi da je Isusovo učenje «utopija», to jest neostvarivi zahtjev, pretvara kršćane u kukavice. Sveta učenja Bog nije dao ljudima kako bi ona služili za ukras. Duh Besjede na gori trajna je provokacija i poticaj da u malim koracima, postupno ali odlučno, odgajamo sebe i druge za nenasilje, odbacivanje predrasuda, antipatije i averzije prema drugima, za oslobađanje od negativnih otrova kao što su mržnja ili strah, za prihvaćanje različitosti u svijetu, spremnost na dijalog i otvoreno sučeljavanje s drugima.

Govor na gori poziv je kršćanima da se ne zadovolje «trgovačkim» određenjem međuljudskih odnosa koje glasi: «kako ti meni, tako ja tebi», odnosno: «kako se netko prema meni ponaša, tako ću se i ja prema njemu». Isus poziva na oponašanje velikodušne ljubavi Božje koja bezuvjetno ljubi sve ljude. Isusova «nova pravednost» odriče se vratiti istom mjerom i ljubi čak i svoje neprijatelje.

8. NEDJELJA: LJUDSKE BRIGE I PROVIDNOST (Mt 6, 24-34)

Možemo pretpostaviti da Isusov govor iz današnjeg evanđelje učenicima nije bilo lako «progutati». Poznato nam je da su često znali pitati Isusa nasamo da im protumači smisao neke prisposode ili izjave. Slično malovjernim i malodušnim prvim učenicima, i današnji kršćani sumnjičavo vrte glavom u nevjerici dok slušaju neke Isusove izjave koje im se čine proturječne i teško spojive s krutom svakidašnjicom.

Ne poziva li se danas u evanđelju da stavimo ruke u džepove i sve propustimo Bogu? Zna li Isus koliko se treba pomučiti da bi

se zaradio novac kojim treba platiti kućne troškove i prehraniti obitelj? Zar i Isus nije imao materijalnu potporu nekih imućnijih ljudi? Ako kraljevstvo Božje treba doći među nas, što ima loše u tome da sve pomno isplaniramo i organiziramo?

Mnogi su među nama nestabilni ljudi koji se kolebaju, čas nošeni oduševljenjem koje ubrzo zatim zamijeni kukavičluk, ljudi koji pragmatično razmišljaju... To što Isus kaže, zvuči primamljivo... Tako bi bilo sjajno živjeti, ali što da učini netko tko nije razvio takvo pouzdanje u Boga? Kako će razumjeti ove riječi netko tko je navikao boriti se u životu, netko tko je iskusio da mu ništa ne pada u krilo ako se ne pomuči? Pa i ptice ne cvrkuću uvijek od radosti, nego znaju biti promrzle u potrazi za hranom? A raskoš cvijeća može učas nestati kada ga sprži žestina ljetnih sunčevih zraka...

Doista, bilo bi lijepo kada bi takav svijet postojao, ali moramo pokušati takav san spojiti sa stvarnošću. Pripaziti da briga za novac, za vanjske stvari ne prevagne... Istina, dosta je svakom danu muke njegove, ali neke brige opsjedaju čovjeka i nije ih se lako riješiti. Radikalni kršćani smatraju da je ključ svega imati Isusovo pouzdanje u Boga. Sve drugo je manje važno, kada bi u kršćanskim zajednicama vladalo «opipljivo» oduševljenje za Boga. Tada bi, smatraju oni, već sada započeo novi život, istinski život, posred naših svakidašnjih briga, a novac, prehrana i odjeća ne bi više igrali presudnu ulogu.

Pokušali smo dočarati neke od najčešćih reakcija na današnje Isusove riječi. O njima se žestoko diskutira u nekim kršćanskim krugovima. I današnji teolozi razilaze se u pogledu tumačenja Isusovih zahtjeva. Tako neki smatraju da Govor na gori treba doslovno shvatiti i primijeniti na sva područja života, uključivo i politiku. Drugi smatraju da je Isusov govor usmjeren na nakanu pojedinca u privatnom životu. Ili, da se tako zahtjevana etičnost traži samo od religioznih profesionalaca, a ne od običnoga puka.

Pred očima imamo i današnju Crkvu koja ove tekstove o opuštenosti, prepuštanju Providnosti, o nepotrebnim brigama dobro poznaje i naviješta, ali istodobno strašljivo i zabrinuto gleda na budućnost, želi sve kontrolirati, planirati, predvidjeti, osigurati se protiv nepredviđenih stvari, itd. U konačnici, vidimo i vlastitu nesigurnost, nesnalaženje pred ovim Isusovim izjavama... Kako živjeti «bezbrizno», kada su ljudske brige nešto što čovjeka prati od prvoga trenutka rođenja pa sve do njegove

smrti? Čovjek je biće koje se brine, veli M. Heidegger. Ljudske brige rađaju mnoge životne strahove...

Isus nije samo govorio o opuštenosti, pouzdanju u Providnost, nego je živio i zračio takav životni stav. Riječima iz današnjeg evanđelja htio je pozvati na temeljnu odluku: što će biti polazište, orijentacijska točka: Bog ili svijet? Koji svijet izabiremo u kojemu ćemo živjeti: Božji svijet ili ovaj svijet? Radi se o prioritetima u našem životu. Ako najprije nastojimo tražiti Kraljevstvo Božje i njegovu pravednost, ako pokušamo živjeti u sadašnjosti, tada se rađa budnost koja će znati prepoznati kada se opravdana briga za materijalne stvari pretvara u tjeskobnost ili pohlepu; malo-pomalo, u nama će se razvijati osjećaj za to kada treba reagirati opušteno, a kada opet energično... Sve to možemo samo ako Bog ostaje apsolutno mjerilo u našem životu.

9. NEDJELJA: VJEROVATI GLAVOM, SRCEM, RUKAMA
(Mt 7, 21-27)

Što znači vjerovati? Je li kršćanska vjera *stvar razuma*? Vjeru shvaćati kao čin razuma, kao teorijsku spoznaju, kao držanje istinitim biblijskih tekstova ili crkvenih postavki? Ili je kršćanska vjera – *napor volje*? Vjeru shvaćati kao čin volje, kao voljnu odluku, kao slijepu odvažnost, kao neutemeljeni skok, kao ‚credo quia absurdum‘ (vjerujem zato što je apsurdno)? Ili je vjera *zanos duše*? Vjeru shvaćati kao čin osjećaja, kao subjektivno ganuće duše, kao čin vjere bez sadržaja vjere, gdje je važnije da se vjeruje nego što se vjeruje?

U prvom čitanju Mojsije kaže narodu: “Utisnite ove moje riječi u svoje srce i svoju dušu; kao znak ih privežite na svoju ruku; neka vam budu kao zapis među očima!” (Pnz 10, 6) Mojsije želi da narod bude ‚slušatelj Riječi‘, da ona uđe čovjeku u tijelo i krv, u glavu, srce i ruke. Važno je glas Božji, volju Božju slušati, poslušati, osluškiivati, dobro čuti da bismo je onda što bolje i svestranije izvršili. I u tom glagolu izvršiti značajno je ono – sve do vrha. Ne iz straha, nego iz ljubavi. (B. Duda)

U evanđelju Isus slično tvrdi: “Neće u kraljevstvo nebesko ući svaki koji mi govori: ‚Gospodine, Gospodine!‘, nego onaj koji vrši volju Oca mojega, koji je na nebesima.” (Mt 7, 21) A sve to

skupa za nas znači učiti vjerovati glavom, srcem i rukama, to jest čitavim svojim bićem.

Vjerovati glavom: čuti evanđelje budnim razumom, pažljivo i kritično; biti znatiželjan i htjeti razumjeti Isusove riječi u našoj situaciji; razmišljati, diskutirati, argumentirati o tome zbog čega život u nasljedovanju Isusa donosi ispunjenje; zašto su vrline kao što su iskrenost, poštivanje, spremnost na pomaganje i sl., neophodne za zajednički ljudski život.

Vjerovati srcem: dopustiti da srce upravlja našim životnim koracima; znati se srcem uživjeti u situaciju drugih i srdačno im pristupati; spustiti Isusove riječi iz razine glave na razinu srca, osjetiti ih, dopustiti da nas evanđelje dotakne, pokrene.

Vjerovati rukama: potruditi se oko evanđelja; raditi rukama za ono što osjećemo i što spoznajemo da je vrijedno i ispravno; djelotvorno i energično pomagati, zasukati rukave gdje je naša pomoć potrebna; djelovati u Isusovom duhu, iskazivati duhovna i tjelesna djela milosrđa; praksom, a ne samo riječima, pokazati ljudima da smo kršćani. Netko reče: "O Kristu govori samo kad si upitan, ali živi tako da te se pita!"

„Uvježbavanje kršćanstva“ znači razmišljanje o Isusovoj poruci, istraživanje, uživjavanje, osjećanje Isusovih riječi „pod kožom“; djelovati u Isusovom duhu i nakani. Učiti vjerovati glavom, srcem i rukom – tko to pokušava, veli Isus, taj je sličan mudru čovjeku koji sagradi kuću na stijeni, a ne na pijesku.